

WILHELMINA NIEUWMEIJER

Wilhelmina Nieuwmeijer

Foto M.H. Laddé, 25-9-1895

Amsterdam, Nieuwendijk 57-59

(collectie Ton de Zwart)

Biografische schets van Wilhelmina Nieuwmeijer

Auteur: Ton de Zwart, versie 17 januari 2024

Geboren: 18 maart 1879 te Amsterdam

Woonplaatsen: Amsterdam, Nieuwer-Amstel, Antwerpen, Haarlem, Den Haag, Arnhem, Overveen, Heemstede, Zeist, Bloemendaal

Opleiding, beroep: onbekend

Burgerlijke staat: gehuwd, twee zonen en een dochter

Geloof: Nederlands Hervormd

Overleden: datum onduidelijk

Wilhelmina, roepnaam Mina, was het jongste kind van Jacobus Johannes Nieuwmeijer, Evangelisch Luthers gedoopt (21 juni 1841 te Amsterdam - 1927) en Wilhelmina Poolen, Nederlands Hervormd (30 juli 1846 te Rotterdam - 1924). Het echtpaar verhuisde na hun trouwen op 5 juni 1867 naar Gouda. Vervolgens naar Amsterdam, Schiedam, Rotterdam, Nieuwer-Amstel en Haarlem. Uit het huwelijk kwamen drie zonen en twee dochters voort.

Twee dochters:

- Agatha Jacoba Johanna , geboren 12-5-1871 te Schiedam, overleden 18-12-1926 te Rotterdam
- Wilhelmina Nieuwmeijer, geboren 18-3-1878 te Amsterdam, overleden op ...¹
- Cornelis, geboren 12-03-68 te Gouda, overleden 17-02-52 te Haarlem. Cornelis was werktuigkundige van beroep.
- Jacobus, geboren 10-8-69 te R'dam, overleden 1945 te Tjimahi, Ned. Indië. Jacobus was KNIL militair.²
- Henri, geboren op 5 oktober 1872 te Rotterdam, overleden te Bilthoven. Henri was apotheker.

Wilhelmina Nieuwmeijer

Foto Dirk Klarwater, 1886

Rotterdam, Korte Hang 71

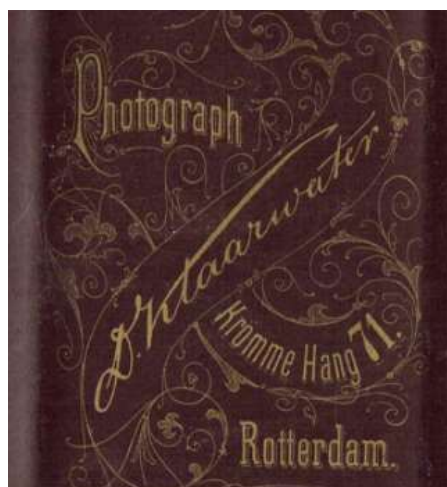
(collectie Ton de Zwart)

De geportretteerde

De twee bovenstaande foto's waren in meerdere opzichten opmerkelijk. Die gemaakt door Laddé was samen met haar vader in het fotoatelier genomen, die van Klarwater was samen met haar zuster Aagje. Het portret door Laddé, ter gelegenheid van de zestien jaar geworden Wilhelmina, is ragscherp, het wit van de jurk loopt naadloos over in de achtergrond en het gezicht contrasteert goed in het zachte licht van de studio. Hiermee is het wat men nu zou zeggen een high key foto geworden. Het toont ons een meisje van zestien jaar dat haar haar nog los mag dragen, de pony is gekruld. Een parelsnoer met wisselend grote en kleinere parels is weliswaar uitgerekt maar was dubbel om haar hals gedragen. Al heeft zij een gaatje in haar oor, ze draagt er geen sieraad in. Een grote broche met steentjes siert haar kraag. Haar bakvistijd was zowat voorbij.

Figuur 1 Wilhelmina 12jaar

Figuur 2 Foto van Dirk Klarwater, bij Fa. Ganter tussen 1882-1886, Hang 71, R'dam

Op de foto uit 1886?? staat een meisje van 12 jaar dat wel al een oorhanger draagt. Zij heeft, zoals veel kinderen in die tijd, een grote witte strik in haar lange haar. Haar witte blouse heeft geschulpte kraag en manchetten. Opmerkelijk genoeg draagt zij een zilveren kruisje als symbool van haar geloof aan een strak geknoopt collier.

De fotoateliers

M.H. Laddé was in Amsterdam werkzaam tussen 1892 en 1906 aan de Nieuwendijk boven de firma Merkelbach op nummer 57- 59.

M. H. Laddé was pionier op het gebied van de fotografie. Hij was winkelbediende bij de firma Merkelbach. Door zakenrelaties kreeg die een "doe-het-zelf-pakket" over fotografie in handen. M. H. Laddé mocht hiermee aan de slag. Hij ging naar de overbuurjongen, apothekerszoon van Ledden-Hulsebos (de latere anatomopatholoog). Na diverse fouten, o. a. het rode licht gebruiken terwijl het gewone licht nog aan was, kregen ze de chemie onder de knie. Zo begon het fotoatelier boven de firma Merkelbach.³

Hij was in Amsterdam geboren, 5 november 1866 en overleed in Nigtevegt op 18 februari 1932.⁴ Machiel Hendricus Laddé was een bekend fotograaf en filmer. Hij

prees zijn werk aan als "Photographie Artistique". De van hem bekende Cartes de Visites, zogenoemde CDV's en kabinetfoto's waren van uitstekende kwaliteit.

Laddé had zijn eigen fotostudio in Buiksloot, Amsterdam-Noord, samen met J.W. - Wim - Merkelbach (1873-1922), zijn schoonvader en ook fotograaf. De Merkelbachs waren innovatieve ondernemers, die aan het begin van de film en fotografie in Amsterdam op verschillende adressen hun fotografische artikelen en mechanisch speelgoed met succes aan de man brachten, waarbij de toverlantaarn hun fotografisch succesnummer was.⁵

Tussen 1896 en 1906 regisseerde Laddé verscheidene stomme films voor zijn bedrijf "Eerst Nederlandsch Atelier tot het vervaardigen van Films voor de Bioscoop en Cinematograaf".

Zijn films werden vertoond door de reizende bioscoop van Christiaan Slieker (1861-1945). Geen van Laddés films zijn bewaard gebleven. In zijn woonplaats Nigtevecht was Laddé van 1919 tot 1931 gemeenteraadslid voor de Christelijk-Historische Unie.⁶

Levensloop

Het gezin woonde in Amsterdam in de Paleisstraat op nummer 4 toen Wilhelmina werd geboren. Haar vader was inmiddels goed terecht gekomen. Hij had zich opgewerkt van kantoorbediende naar boekhouder, secretaris en werd uiteindelijk directeur van een levensverzekeringen maatschappij. Voor zover bekend hadden de moeder en dochters geen beroep.

Wat Wilhelmina betreft, zij had haar kindertijd en jeugd in Amsterdam doorgebracht. Zij trouwde toen zij negentien was op 3 maart 1898 met Jacobus – Jacob – Tieleman van Helden. Jacob was een jaar ouder (geb. 06-08-1878) en woonde eveneens in Amsterdam.

Het huwelijk in Amsterdam werd groots gevierd en in de krant bedankte het echtpaar na enkele dagen voor de getoonde belangstelling.⁷

Wilhelmina had nu een driedubbele achternaam. Zij gingen in Amsterdam West wonen, een wijk vol nieuwbouw.

Het gezin verhuisde op 3 maart 1902 naar het prestigieuze Haarlem, eerst naar de Bloemhofstraat, toen het Florapark.

Wilhelmina haar ouders waren in al 1886 naar Haarlem verhuisd. Haar broers woonden er ook. Een aantal familieleden woonde in Soerabaja, Ned. Indië.¹ Op de verjaardag van haar vader in 1915 werd een foto van het paar gemaakt met een handcamera in de tuin van het huis aan de Zijlweg 24. Negen jaar later overleed haar moeder daar, een maand voor haar tachtigste verjaardag. Wilhelmina haar vader verhuisde toen naar de Maarten van Heemskerckstraat 2 en overleed op 1 mei 1927.

Uitgever

Haar man Jacob startte zijn loopbaan als ambtenaar (corrector) in Den Haag en werd vervolgens koopman. In Amsterdam werd hij administratief directeur van een meubelfabriek, "Comfort", die in 1899 een grote winkel had geopend in de Kalverstraat op nr. 224. Het bedrijf leverde de complete woninginrichting voor huizen, villa's en hotels op het gebied van behang, stoffering en meubels. Zijn handel in machines, met een kort verblijf in Berlijn liep niet goed af, misschien omdat hij administratief beter was onderlegd dan technisch? In 1900 ging hij failliet.

Als uitgever was hij wel succesvol. In 1901 woonde het echtpaar om die reden enige tijd in Antwerpen.

Voor Wilhelmina was het plotselinge overlijden van haar man Jacob drie jaar later een grote schok. Hij was een dynamische, ondernemende man geweest die te jong, 56 jaar, overleed op 2 januari 1930 in Haarlem, aan de Gasthuisvest 47.

Namens de familie werd een overlijdensbericht in de krant geplaatst.⁸ Voor de Indiegangers op Java plaatste Willy Henri (W.H.T. van Helden) op 4 januari 1930 een advertentie in het Soerabajasch Handelsblad.

Wilhelmina werd keer op keer met de dood van haar naasten geconfronteerd. Behalve haar ouders waren allen te jong gestorven: haar zuster Aagje, haar broers Cor en Jacob en twee van haar drie kinderen. Haar oudste zoon overleed op zijn vierenvijftigste. Haar dochter werd slechts 38 jaar oud. Men zegt wel eens dat er niets ergers is dan het verliezen van je kind.

De kinderen van Wilhelmina

In Amsterdam West werd op 3-8-1901 hun eerste zoon, Jacob Eduard, geboren. Hun kinderen lieten later hun eerste naam, Tieleman, weg of kortten die af met een hoofdletter. Edward, zoals zijn roepnaam was, werkte als technicus in Nederlands Indië. Hij trouwde op 3 mei 1930 met

[J. F.E. – Johanna Francine Eugenie Jacometti geboren 18-11-1921 Batavia, Van beroep gouvernante. Tijdelijk met verlof in Amsterdam, Van Okeghemstraat 8, inw. Huis van Cohen Stuart \(Jacometti was een familie van ambtenaren uit Djembe, Bandoen\) in 1910 Nic. Maestraat 51](#)

Zij was een vrouw uit het bergdorpje Sarangan in de provincie Oost-Java, die hij daar had leren kennen. Het huwelijk vond vier maanden na het overlijden van zijn vader plaats. Zijn moeder, Wilhelmina, reisde alleen naar Java om de trouwerij bij te kunnen wonen. Het echtpaar vestigde zich op de Van Hogendorplan 31 in Sarangan. Dit huwelijk hield uiteindelijk geen stand. In 1955 scheidde zij. Een jaar later overleed Edward in Djakarta, in april 1956. Opnieuw zou W.H.T., Willy, een rouwadvertentie in de kranten plaatsen, nu namens zijn moeder.

Aan het Florapark kwam op 28-6-1904 Willy Henri, hun tweede zoon, ter wereld. Deze jongen maakte later carrière in Nederlands Indië. Niet als militair, zoals zijn oom Jacobus, de broer van zijn moeder, maar als zakenman. Hij kwam te werken in de suikerfabriek van Klaten, "Gondang Winangoen" in de provincie Soerakarta op midden Java. Deze fabriek had een woonwijk waar W.H.T. zoals hij zich ook wel noemde, ging wonen met de vrouw die hij daar had leren kennen.⁹ Willy werd wel oud, 84 jaar. Hij overleed op 11 december 1989 als weduwnaar in een bejaardenhuis in Bilthoven. Hij had zijn naaste familie overleefd.

Hun derde kind was een meisje. Zij werd geboren in Amsterdam op 3-7-1908. Deze dochter vernoemden zij naar de moeder. Zij trouwde met Jan Willem le Comte en verhuisde ook naar Klaten op midden-Java. Haar echtgenoot overleed op 22-11-1923, 75 jaar oud, in Den Haag.

Op 24 mei '47 deed een aannemer, Herman Dankbaar, aangifte van haar overlijden. Maria Wilhelmina Tieleman van Helden was maar 38 jaar oud geworden. Haar moeder leefde toen nog, zonder beroep, in Utrecht.

Woonadressen van Wilhelmina / familie Nieuwmeijer

Periode	Datum ingeschreven	Adres:	Datum uitgeschreven:	Vertrokken naar:
1877	15-05-77	P. C. Hoofdstraat 96 bovenhuis , Asd	Dec. 77	
1877	Dec. 1877	Paleisstraat 4, Asd. Wilhelmina geb.	07-05-1879?	Leiden???
1880	08-06-80	Prinsengracht 208, Asd		
1881	10-11-81	Spuistraat 90, Asd	10-05-82	Nwe-Amstel
1882	19-06-82	uit Nieuwer-Amstel, Overtoom 168, Asd	02-02-83	Nwe-Amstel
1883	17-02-83	Spaarndammerstraat 38	12-05-84	Nwe-Amstel
1884	13-2-84	Sloten (N.Amstel)		
1884	13-12-1884	Heerengracht 561, A'dam	12-1-1886	
1886	12-1-1886	Reguliersgracht 58, A'dam	03-02-1886	
1893	25-10-1893	Keizersgracht 300		
1894	04-01-1894	Heerengracht 31		
1894	05-11-1894	Nieuwendijk 30 (334)		
1895	05-05-1895	Reguliersgracht 114		
1895	12-06-1895	Roelof Hartstraat 177, A'dam, Foto Laddé		
1896	2-5-1896	Roelof Hartstraat 179hs, A'dam	11-12-1897	
1897	???	Ceintuurbaan 139		
1898	03-02-1898	1 ^{ste} Helmersstraat 134hs		
1898	15-05-1898	Belgie	28-8-1900	Antwerpen
1901	6-4-1901	Antwerpen		
1901	16-4-1901	C. Anthoniszstraat 42'		
1902	3-3-1902	Bloemhofstraat, Haarlem		
1904	28-6-1904	Florapark 9, Willy Henri geboren, Haarlem	???	Arnhem
1906	25-9-1906	Arnhem		
1908		Amsterdam , Maria Wilhelmina geboren		
1930	3-1-1930	Verspronckweg 77, H'lem		
1930		Gasthuisvest 47, Haarlem		
1934	21-6-1934	Bloemendaal		
1934	30-6-1934	? Alkenboschlaan 287, Den Haag		
1934	23-11-1934	....ke 34, Den Haag		
1935	4-3-1935	Pr. Mauritslaan, 102, Overveen		
1936	22-4-1936	Zijlweg 29, Haarlem		
1936	2-5-1936	Anjelierstraat 36, Den Haag		
1937	26-7-1937	Heemstede		
1937	24-11-1937	Haarlem Westerhoutstraat 32	1939?	

1940	7-2-1940	Zeist		
1940	6-6-1940	Utrecht		
1946	29-7-1946	Sch. v.d. Kolkstraat 13 bis, Haarlem		
1947	24-6-1947	Prinsengracht 1015hs, A'dam		
1948	7-5-1948	De Genestetweg 12, Bloemendaal		
1948	26-8-1948	P. C. Hoofdstraat 133'' bij van Beek, A'dam		
1949	8-4-1949	P.C. Hoofllaan 36A, Zeist		
1956	1956	Gem. Zandvoort/ Overveen		
		Daniël Stalpertstraat 31???		
N.B.		Datum van overlijden van Wilhelmina is vreemd genoeg nog onvindbaar. Ook na hulp van een deskundige van het Gemeentearchief.		

Foto tijdlijn van Wilhelmina Nieuwmeijer

Op onderstaande foto's blijft Wilhelmina in de portretten, ondanks het verstrijken van de jaren, dezelfde persoon. Kenmerkend zijn haar heldere ogen, de rechte neus, een grote oorschelp, haar beide volle, rechte lippen en het typerende kuiltje in een krachtige kin.

Figuur 3 Wilhelmina 10,11 jaar. geb. 18-3-79

Foto van Dirk Klarwater, werkte bij Fa. Ganter tussen 1882-1886, Hang 71, R'dam

Figuur 4 Wilhelmina 16,5 jaar,

Foto bij Laddé, N'dijk, Asd., was zij 16,5 jaar, gemaakt op 25-9-1895 in Asd.

Figuur 5 Wilhelmina 42,5 jr foto september 1921

Gemaakt in fotografeerij Korte Hoogstraat 1 in R'dam

¹ Datum van overlijden van Wilhelmina is vreemd genoeg nog onvindbaar. Ook na hulp van een deskundige van het Gemeentearchief.

² *Jacobus Nieuwmeijer (1869 – 1945)*, E-mail d.d. 01-06-21 van Chiem Hoftijzer

³ Mies Waltman, Reclame van fotograaf Laddé in: <http://www.verhalenvanvroeger.nl/herinnering/32>

⁴ RKD: [Ontdek fotograaf Machiel Hendricus Laddé \(rkd.nl\)](http://www.ontdekfotograafmachielhendricusladdé.nl)

---

⁵ De Zwart, 2021: Broekhuijsen en Merkelbach. In: Ons Amsterdam, Juli-aug 2021

⁶ https://nl.wikipedia.org/wiki/M.H._Laddé

⁷ Advertentie in de stadskrant van het Nieuws van de Dag van 15 maart 1899

⁸ Algemeen Handelsblad, 3 januari 1930

⁹ Regeringsalmanak voor Ned. Indië. Uitgave van Landsdrukkerij, Batavia